

Sygn. akt IV U 1184/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Beata Urbańska-Woike</i>
Protokolant:	st. sekr. sądowy Katarzyna Krajewska

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2017 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy J. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ponowne ustalenie wartości kapitału początkowego i o wysokość emerytury

na skutek odwołania J. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 7 września 2017 r. nr (...) -2006

z dnia 7 września 2017 r. nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 7 września 2017 r. nr (...) -2006 i zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. do ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego J. J., przy uwzględnieniu do stażu okresu pracy od 06 sierpnia 1976 r. do 30 listopada 1981 r. w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w S.,

II. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 7 września 2017 r. nr (...) i zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. do ustalenia wysokości emerytury wnioskodawczyni, przy przyjęciu wartości kapitału początkowego uwzględniającego okres pracy od 06 sierpnia 1976 r. do 30 listopada 1981 r. w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w S.

Sygn. akt: IV U 1184/17

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 7.09.2017 roku, znak: (...) -2006, na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.) odmówił J. J. ponownego ustalenia kapitału początkowego. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że odmawia ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego na dzień 1.01.1999 roku, ponieważ kolegialnie okres pracy od dnia 6.08.1976 roku do dnia 30.11.1981 roku nie został przyjęty do przeliczenia kapitału początkowego.

Z przedłożonych zeznań świadków nie wynika, że ubezpieczona była zatrudniona jako pracownik zatrudniony na podstawie umowy o pracę.

Biorąc powyższe za podstawę Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją dnia 7.09.2017 roku, znak: (...), na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.) odmówił J. J. przeliczenia emerytury. W uzasadnieniu podniesiono, że zgodnie z art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość. Organ rentowy odmówił więc ponownego ustalenia wysokości emerytury, bowiem kolegialnie okres pracy ubezpieczonej od dnia 6.08.1976 roku do dnia 30.11.1981 roku nie został przyjęty do przeliczenia wartości kapitału początkowego.

Odwołania tożsamej treści od powyższych decyzji wniosła J. J. domagając się ich zmiany i ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego oraz ponownego wyliczenia wysokości jej świadczenia emerytalnego. W uzasadnieniach wskazała, że w okresie od dnia 6.08.1976 roku do dnia 30.11.1981 roku pracowała w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w S.. To była jej pierwsza praca po „szkole”, dlatego też wniosła o jej uznanie i zaliczenie do wartości kapitału początkowego i wysokości jej emerytury.

W odpowiedziach na odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o ich oddalenie. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że z akt sprawy wynika, że ubezpieczona decyzją z dnia 21.06.2017 roku ma przyznaną emeryturę na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017, poz. 1383 ze zm.) od dnia 14.06.2017 roku tj. od daty osiągnięcia wieku emerytalnego. Przed ustaleniem prawa do emerytury ustalono skarżącej wartość kapitału początkowego na dzień 1.01.1999 roku na podstawie art. 174 wskazanej ustawy. Do ustalenia wartości tego kapitału nie uwzględniono m.in. okresu od dnia 6.08.1976 roku do dnia 2.07.1980 roku. W dniu 30.06.2017 roku do organu rentowego wpłynęło pismo o ponowne rozpatrzenie wniosku o emeryturę poprzez uwzględnienie do stażu okresu pracy w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w S. wraz z oświadczeniami świadków: A. B. i J. P.. Decyzją z dnia 10.07.2017 roku odmówiono ponownego ustalenia kapitału, informując jednocześnie jakie dokumenty winny być przedłożone celem ewentualnego zaliczenia wnioskowanego okresu do stażu pracy. W dniu 21.07.2017 roku wpłynęły nowe dokumenty (plik kapitałowy, k-63- 72). Jednakże po rozpatrzeniu przedłożonej dokumentacji zaskarżoną decyzją z dnia 7.09.2017 roku na podstawie art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy odmówił ponownego ustalenia kapitału początkowego ubezpieczonej na dzień 1.01.1999 roku.

Organ rentowy podkreślił, że sporny okres nie został doliczony do stażu pracy, bowiem w jego ocenie wnioskowany okres pracy w (...) nie został dostatecznie udokumentowany, w związku z tym nie może być uwzględniony do stażu pracy. Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na podstawie przedłożonej dokumentacji nie można stwierdzić, czy odwołująca była zatrudniona jako pracownik, czy jako członek spółdzielni (brak dokumentów z wykazanymi dniami obrachunkowymi). Organ rentowy podniósł także, że w aktach świadka J. P. znajduje się świadectwo pracy z Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...). Do wyliczenia jego kapitału początkowego nie został jednak doliczony okres zatrudnienia, bowiem nie przedłożył dniówek obrachunkowych. Natomiast w zeznaniach świadka Z. O. brak jest dokumentacji potwierdzającej pracę w powołanej spółdzielni. W spornym okresie wykonywał on pracę w Państwowym Przedsiębiorstwie (...) w B. z siedzibą w K..

Na rozprawie w dniu 31.10.2017 roku pełnomocnik organu rentowego wyjaśniał, że odwołanie skarżącej nie zostało uwzględnione z uwagi na brak dniówek obrachunkowych (e-protokół z dnia 31.10.2017 roku).

Zarządzeniem z dnia 26.09.2017 roku Sąd zarządził połączenie do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawę o sygn. akt: IV U 1185/17 ze sprawą: IV U 1184/17 i dalsze prowadzenie ich pod sygn. akt: IV U 1184/17 (zarządzenie k. 5 i 11 akt sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Wnioskodawczyni J. J., ur. (...), w okresie od dnia 6.08.1976 roku do dnia 30.11.1981 roku była zatrudniona w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w S., powstałej na bazie Gminnego Kombinatoru Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w B., w oparciu o deklarację członkowską. Spółdzielnia zatrudniała osoby wyłącznie w oparciu o członkostwo. Skarżąca zajmowała stanowisko początkowo stażysty, a od dnia 2 maja 1978r. - zootechnika. W spółdzielni otrzymywała wynagrodzenie według regulaminu opłat za pracę w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej, co oznaczało potrącanie 25% z wynagrodzenia na poczet składek członkowskich. W tym okresie brygadzystą polowym ds. roślinnych był J. P.. Wnioskodawczyni w ramach obowiązków pilnowała pracowników przy obrządki owiec, ich karmieniu i obsłudze. Wynagrodzenie miała płacone miesięcznie na podstawie list obecności i dziennika godzin. Początkowo dziennik ten był prowadzony przez Z. O., a od momentu zatrudnienia odwołującej, to ona dokonywała w nim wpisów. Wpisywała liczbę przepracowanych przez pracowników godzin, 8 czy 10. Wnioskodawczyni pracowała tak samo jak inni pracownicy, co najmniej po 8 dniennie, w tym w soboty, często niedziele oraz święta. Pracowała dopóki nie spędzono zwierząt z pastwiska, co odbywało się o 7.00 wieczorem. Miała obowiązek je policzyć. Zajmowała się codzienną opieką na owcami, wydawała dla nich paszę, sprawdzała dawki żywieniowe. Spółdzielnia prowadziła hodowlę zwierzęcą, w tym owczarnię. Hodowała około 1.000 owiec. Zatrudniała 4-5 owczarzy. Wnioskodawczyni do pracy przychodziła rano. Musiała przejrzeć stado owiec, czy nie są chore, kulawe, wydać paszę, być przy ich nakarmieniu. Potem około godz. 7.00 owce były wyganiane na pastwiska. Łącznie codziennie odwiedzała 3 owczarnie należące do spółdzielni. Była przy każdym wydawaniu paszy. Dodatkowo skarżąca prowadziła dokumentację hodowlaną.

Wynagrodzenie zatrudnionych w spółdzielni pracowników było wyliczane na podstawie dniówek obrachunkowych według III, IV lub V grupy. Wynagrodzenie wnioskodawczyni było obliczane według V grupy zaszeregowania. Podstawą jej zatrudnienia było członkostwo w spółdzielni. Dniówki obrachunkowe były wyliczane przez księgową. Wysokość dniówki obrachunkowej skarżącej była w istocie tożsama w wysokości z dniówkami obrachunkowymi brygadzysty polowego ds. roślinnych J. P.. J. P. posiada oryginalną teczkę własnych akt osobowych z (...).

Po likwidacji spółdzielni akta jej pracowników zostały zniszczone. J. P. udało się je odnaleźć i zachować przed ich spalaniem. Wprawdzie z otrzymanego przez niego świadectwa pracy z okresu jego zatrudnienia w powołanej spółdzielni nie wynika, że był członkiem, ale był. Jako członek spółdzielni otrzymywał 75% wynagrodzenia, a 25% jako składkę członkowską. Wynagrodzenie wszystkich pracowników było wyliczane na podstawie dniówek obrachunkowych niezależnie od stanowiska, w tym także księgowych. Okres pracy J. P. został mu zaliczony do stażu, od którego zależy wysokość świadczenia. Rozliczono mu wówczas jego dniówki obrachunkowe (zeznania świadka e-protokół z dnia 31.10.2017 roku).

W spółdzielni odbywały się Walne Zgromadzenia Członków Spółdzielni. Skarżąca w sprawie zatrudnienia w spółdzielni rozmawiała z p. W., który był ówczesnym jej prezesem. Każdy nowy pracownik musiał być na Walnym Zgromadzeniu i był na nim przyjmowany w poczet członków spółdzielni. Odwołująca podobnie została członkiem (...) w S..

W dniu (...)roku skarżąca urodziła syna. W następnym okresie spółdzielnia zaczęła podupadać. Przeniesienie owiec do P. ostatecznie skłoniło skarżącą do rezygnacji z pracy. Świadectwo pracy zostało jej wystawione w dniu 28 listopada 1985r. przez prezesa zarządu – świadka A. B..

Zatrudniony w okresie od dnia 15.08.1980 roku do dnia 30.08.1991 roku J. P. jako pracownik produkcji zwierzęcej (brygadzysta polowy wynagrodzenie miał płatne na zasadach członkowskich według V kategorii zaszeregowania tj. 0,88 dniówki obrachunkowej za jedną godzinę efektywnej pracy.

(dokumentacja w aktach osobowych na k. 25 akt sprawy).

W dniu 8 grudnia 2008 r. skarżąca złożyła wniosek o ustalenie kapitału początkowego, załączając min. świadectwo pracy z okresu zatrudnienia w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w S.. Decyzją z dnia 1 czerwca 2010 r. organ rentowy ustalił dla wymienionej wysokość kapitału początkowego, informując, iż przy ustalaniu jego wartości nie uwzględnił min. okresu od 6 sierpnia 1976r. do 2 lipca 1980 r., gdyż nie został wystarczająco udowodniony.

W dniu 20 maja 2017r. ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę. W dniu 21 czerwca 2017r. organ rentowy przyznał skarżącej świadczenie emerytalne w opreciu o treść art. 24 i 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W dniu 30.06.2017 roku ubezpieczona złożyła wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury z uwzględnieniem do stażu pracy okresu jej zatrudnienia w (...) w S.. Do wniosku dołączyła zeznania świadków, z których wynikało, że w spornym okresie wykonywała pracę zootechnika w powołanej spółdzielni oraz dokument wystawiony przez Archiwum Państwowe w O. informujący o braku akt osobowych skarżących z ww. okresu zatrudnienia.

(oświadczenie i zeznania świadków k. 64-65 i 67-68, dokument k. 69 plik II akt ZUS).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. zaskarżoną decyzją z dnia 7.09.2017 roku znak: (...) -2006 odmówił ubezpieczonej ponownego ustalenia kapitału początkowego z uwzględnieniem spornego okresu, ponieważ kolegiálně okres pracy od dnia 6.08.1976 roku do dnia 30.11.1981 roku nie został przyjęty do przeliczenia tego kapitału, gdyż z przedłożonych zeznań świadków nie wynika, że ubezpieczona była zatrudniona jako pracownik zatrudniony na podstawie umowy o pracę. Natomiast decyzją z tej samej daty, znak: (...), organ rentowy odmówił przeliczenia emerytury ubezpieczonej z uwzględnieniem powołanego okresu.

(dowód: plik I-III akt ZUS dot. odwołującej, w tym: wnioski o ponowne wyliczenie kapitału początkowego k. 40 i 59; oświadczenie wnioskodawczyni i zeznania świadków k. 64, 65 i 67, 68; decyzje k. 49-50, 56-57 i 63 plik II akt ZUS i decyzja k. 107, plik III akt ZUS; legitymacji ubezpieczeniowa k. 98 plik II akt ZUS, zeznania świadków: A. B., Z. O., J. P. e-protokół z dnia 31.10.2017 roku; przesłuchanie wnioskodawczyni e-protokół z dnia 31.10.2017 roku; teczka akt osobowych J. P. na k. 25 akt sprawy, świadectwo pracy k. 11 plik III akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy, w tym aktach osobowych J. P., której wiarygodności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania. Sąd oparł się również na zeznaniach odwołującej oraz świadków A. B., Z. O. i J. P., w szczególności w zakresie wymiaru czasu pracy wnioskodawczyni oraz sposobu wynagradzania pracowników Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w S., uznając je za wiarygodne, spójne, logiczne oraz zgodne z pozostałym materiałem zgromadzonym w sprawie. Brak jest bowiem podstaw do podważenia ich wiarygodności. Zeznania wnioskodawczyni znajdują potwierdzenie w zeznaniach powołanych świadków, którzy w sposób obiektywny potwierdzili, że odwołująca w spornym okresie pracowała codziennie co najmniej po 8 godzin, a często nawet i dłużej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie czy organ rentowy zasadnie odmówił odwołującej doliczenia do wartości kapitału początkowego okresu pracy w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w S. za lata, w których wnioskodawczyni nie wykazała kart potwierdzających ilość przepracowanych w danym miesiącu dni tzw. dniówek obrachunkowych. Organ rentowy w tej materii powołał się na okoliczność, że kolegiálně nie uznano okresu pracy skarżącej od dnia 6.08.1976 roku do dnia 30.11.1981 roku w powyższej spółdzielni, ponieważ ubezpieczona nie udowodniła, że była zatrudniona jako pracownik na podstawie umowy o pracę (notatka kolegiálna k. 75-76 i decyzja k. 78 plik II akt ZUS).

W niniejszej sprawie materiał dowodowy wskazał jednoznacznie, iż zatrudnienie skarżącej nie odbywało się w ramach stosunku pracy tj. umowy o pracę, choć ostatecznie Spółdzielnia wystawiła wnioskodawczyni świadectwo

pracy. Przesłuchani w sprawie świadkowie zgodnie wskazali, iż zatrudnienie w Spółdzielni oparte było wyłącznie na deklaracji członkostwa. Tej okoliczności nie przeczyła zresztą skarżąca .

Nie ulega jednak wątpliwości, iż w świetle przepisów prawa okresem uznanym za okres składkowy jest także okres członkostwa w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych . Według art. 6 ust. 2 pkt 12 ustawy emerytalnej , za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15.11.1991 roku okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne - pracy na obszarze Państwa Polskiego w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych i w innych spółdzielniach zrzeszonych w (...) Związku Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, w zespołowych gospodarstwach rolnych spółdzielni kółek rolniczych zrzeszonych w Krajowym Związku (...) oraz pracy na rzecz tych spółdzielni:

- a) objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki,
- b) przed dniem objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego z tego tytułu.

W rozpoznawanej sprawie odwołująca w spornym okresie była zatrudniona w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w S., a więc mają do niej zastosowanie przepisy dekretu z dnia 4.03.1976 roku o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1983 r., nr 27, poz. 135 ze zm.), który w art. 1 stanowił, że ubezpieczenie społeczne obejmowało członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz innych spółdzielni, zrzeszonych w (...) Związku Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, którzy wykonywali pracę w tych spółdzielniach, członków spółdzielni kółek rolniczych zrzeszonych w Krajowym Związku (...), którzy wykonywali pracę w zespołowych gospodarstwach rolnych tych spółdzielni, a także pozostałe osoby, które wykonywały pracę w wymienionych wyżej spółdzielniach i byli wynagradzani według zasad obowiązujących członków tych spółdzielni. Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 3 dekretu prawo do świadczeń dla ubezpieczonych ustalało się na zasadach, w wysokości i w trybie określonych przepisami o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Zgodnie z przepisem art. 4 cytowanego dekretu, przy ustalaniu okresu pracy w spółdzielni wymaganego do uzyskania świadczeń:

- 1) za dzień pracy uważało się 8 godzin pracy, a przed dniem 1.07.1962 roku dzień, który stanowił podstawę do obliczenia dniówki obrachunkowej; do dni pracy zaliczało się również dni urlopu wypoczynkowego oraz dni pobierania zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub opiekuńczego;
- 2) za miesiąc pracy uważało się 20 dni pracy dla mężczyzny oraz 13 dni pracy dla kobiety, a jeżeli ubezpieczony użytkował działkę przyzagrodową lub dostarczał spółdzielni produkty rolne wytworzone w prowadzonym przez siebie gospodarstwie rolnym - 18 dni pracy dla mężczyzny oraz 11 dni pracy dla kobiety;
- 3) za rok pracy uważało się rok obrachunkowy, w którym mężczyzna przepracował w spółdzielni co najmniej 240 dni pracy, kobieta 150 dni pracy, a jeżeli użytkowali działkę przyzagrodową lub dostarczali spółdzielni produkty rolne wytworzone w prowadzonym przez siebie gospodarstwie rolnym - to co najmniej: mężczyzna 220 dni pracy, a kobieta 130 dni pracy.

Zgodnie z przepisem art. 195 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych utraciły moc tylko niektóre przepisy wyżej wymienionego dekretu, tj. art. 1, 2, 3 pkt 3, 5 i 9, ust. 2 pkt 3 i ust. 3, art. 13-16, art. 18-20, art. 22, art. 25, art. 26, art. 28. Powyższe oznacza, że nadal ma zastosowanie art. 4 dekretu.

Kapitał początkowy – w myśl art. 173 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS – ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31.12.1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie tej ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek. W myśl art. 174 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy m.in. okresy składkowe, o

których mowa w art. 6 tej ustawy. Należy zatem wskazać, że zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS okresami składkowymi są m.in. okresy opłacania składek na ubezpieczenie społeczne w wysokości określonej w przepisach o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych, w przepisach wymienionych w art. 195 pkt 3.

Należy w tym miejscu zauważyć, że na mocy art. 194 ustawy emerytalnej zostały utrzymane w mocy przepisy wykonawcze wymienionego dekretu z dnia 4.03.1976 roku o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 01.09.2010 roku, II UK 80/10, LEX nr 661515).

Ponadto, zgodnie z treścią art. 175 ust. 4 cyt. ustawy ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego następuje w okolicznościach określonych w art. 114. Zgodnie zaś z art. 114 ust.1. ustawy emerytalnej prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu **na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu**, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie spełnione zostały przesłanki wskazane w przepisie art. 114 ustawy emerytalnej, albowiem do wniosku o przeliczenie wysokości emerytury (wysokości kapitału początkowego) skarżący przedłożył nowe dokumenty, w tym zeznania świadków.

W świetle powyższych regulacji, w ocenie Sądu Okręgowego, przyjąć należy, że okres pracy ubezpieczonej jako członka powołanej spółdzielni powinien zostać uwzględniony przy ustalaniu wartości jej kapitału początkowego, a w konsekwencji przy ustalaniu wysokości jej emerytury.

Zdaniem Sądu, sporny okres podlega uwzględnieniu przy ustalaniu wartości kapitału początkowego, o ile zostaną spełnione warunki przewidziane przez art. 4 powołanego dekretu. O podleganiu ubezpieczeniu w myśl przepisów powołanego dekretu decydował wymiar świadczonej pracy, o czym świadczy art. 4 tego dekretu, zgodnie z którym przy ustalaniu okresu pracy w spółdzielni wymaganego do uzyskania świadczeń za dzień pracy uważa się 8 godzin pracy, za miesiąc 20 dni pracy i za rok pracy - rok obrachunkowy, w którym kobieta przepracowała w spółdzielni co najmniej 150 dni lub odpowiednio 13 dni w miesiącu i 150 dni w roku, gdy użytkowała działkę przyzagrodową lub dostarczała spółdzielni produkty rolne wytworzone w prowadzonym przez siebie gospodarstwie rolnym poza członkostwem w spółdzielni.

Sąd podziela w niniejszej sprawie pogląd Sądu Najwyższego, zgodnie z którym w stosunku do członków rolniczej spółdzielni produkcyjnej istotne dla zaliczenia roku pracy do okresu składkowego jest przepracowanie w tym roku wymaganej ilości dniówek obrachunkowych, a nie faktyczny okres pozostawania w ubezpieczeniu (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5.05.1979 roku, II UR 7/79; i z dnia 12.05.1999 roku, II UKN 624/98; oraz z dnia 1.09.2010 roku, II UK 80/10). Mając na uwadze powyższe rozważania należy jednak wskazać, że w zakresie ustalania faktu przepracowania wymaganej liczby dniówek obrachunkowych nie istnieją w postępowaniu sądowym żadne ograniczenia dowodowe. W takim przypadku treść zeznań świadków zastępuje dowód w postaci wykazu dniówek obrachunkowych. Jeżeli w oparciu o zeznania świadków zostanie wykazane, że ubezpieczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, po 8 godzin dziennie, świadczyła pracę w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, pozwala to na przyjęcie, że podlegała wówczas ubezpieczeniu na podstawie dekretu z dnia 4.03.1976 roku o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24.05.2012 roku, LEX nr 1227191), stąd też w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy dopuścił dowód z zeznań świadków oraz z akt osobowych jednego z tych świadków w osobie J. P. na okoliczność ilości przepracowanych przez odwołującą dni pracy.

W rozpoznawanej sprawie zebrany materiał dowodowy potwierdza, że w spornym okresie od dnia 6.08.1976 roku do dnia 30.11.1981 roku wnioskodawczyni jako członek Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w S. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wynoszącym co najmniej 8 godzin na dobę świadczyła pracę jako zootechnik. Fakt wykonywania przez odwołującą pracy na rzecz wskazanej spółdzielni w powołanym wyżej okresie, w pełnym wymiarze czasu pracy, został udowodniony zarówno zeznaniami świadków oraz przesłuchaniem ubezpieczonej jako

strony. Z zeznań zawnioskowanych świadków wynika wyraźnie, że skarżąca otrzymywała wynagrodzenie miesięcznie wyliczane na podstawie list obecności i dziennika godzin. Początkowo dziennik ten był prowadzony przez Z. O., a od momentu zatrudnienia odwołującej, to ona dokonywała w nim wpisów. Wnioskodawczyni pracowała tak samo jak inni pracownicy przez co najmniej 8 godzin dziennie, także w niedziele, co – w świetle relacji świadków – uzasadniał rozmiar jej obowiązków w powiązaniu z dużą wielkością stada owiec, nad którymi sprawowała pieczę. Wynagrodzenie skarżącej było wyliczane na podstawie dniówek obrachunkowych, co także wynika ze spójnych relacji świadków. Warto także zaznaczyć, iż akta osobowe z okresu pracy skarżącej zostały zniszczone i brak jest dokumentów źródłowych.

Z dowodów ujawnionych w sprawie wynika zatem wyraźnie, że w każdym roku odwołująca miała więcej niż 13 dni pracy w danym miesiącu. Świadkowie zgodnie i przekonująco wskazali, iż wnioskodawczyni pracowała codziennie, także w soboty i niedziele oraz święta, bowiem jej praca polegała na dopilnowaniu hodowanych w spółdzielni owiec, a to praca powyżej 8 godzin dziennie.

Przy założeniu, że odwołująca pracowała 6 dni w tygodniu po 8 godzin, wypracowała 24 dni w miesiącu, przez co w każdym roku pracy wykazała 288 dni, a zgodnie z art. 4 omawianego dekretu miała wykazać 150 dni. Tak więc odwołująca spełnia wymagany przepisami warunek konieczny pracy w spółdzielni w wymiarze co najmniej 150 dni w roku. Okres pracy w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w S. winien zostać uwzględniony jako okres składkowy przy wyliczaniu skarżącej wartości jej kapitału początkowego i wysokości emerytury (wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 10.10.2012 roku, III AUa 705/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 21.01.2013 roku, III AUa 1188/12).

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy opierając się na wskazanych wyżej dowodach oraz na podstawie cytowanych wyżej przepisów prawa materialnego i w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, że:

- zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych do ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego wnioskodawczyni przy uwzględnieniu do stażu okresu pracy skarżącej od dnia 6.08.1976 roku do dnia 30.11.1981 roku w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w S. (pkt I wyroku);
- zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych do ustalenia wysokości emerytury wnioskodawczyni przy przyjęciu wartości kapitału początkowego uwzględniającego okresu pracy odwołującej od dnia 6.08.1976 roku do 30.11.1981 roku w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) w S. (pkt II wyroku).

/-/ SSO Beata Urbańska – Woike